

rescEU – Eiropas ārkārtas spēki, uz ko paļauties

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

KONTEKSTS

Meža ugunsgrēku ziņā 2017. gads bija viens no sliktākajiem Eiropas vēsturē. Eiropas Savienībā liesmās gāja bojā 127 cilvēki un izdega vairāk nekā 1,2 miljoni hektāru zemes. Zaudējumu apmērs tiek lēsts ap 10 miljardiem EUR¹. Šis gads bija pārbaudījums valstu kapacitātei un ES civilās aizsardzības mehānismam, atklājot nepieciešamību uzlabot sadarbību.

2018. gadā visā Eiropā vairāk nekā 100 cilvēki gāja bojā dabas vai cilvēku izraisītās katastrofās. Mežu ugunsgrēki vien skāra 22 ES dalībvalstis. Pēdējos gados ir pieaudzis meža ugunsgrēku skaits Vidusjūras reģionā un valstīs, kurās mežu ugunsgrēki agrāk bija retums, piemēram, Zviedrijā, Vācijā, Īrijā, Somijā un Latvijā. Sagaidāms, ka klimata pārmaiņu izraisīto ekstrēmo laika apstākļu un garo sausuma periodu dēļ risks turpinās pieaugt visā Eiropas teritorijā.

Tādēļ Eiropas Komisija rosināja pastiprināt un modernizēt tās civilās aizsardzības mehānismu. Pēc Parlamenta un Padomes apstiprinājuma, rescEU 2019. gadā kļuva par realitāti.

rescEU – LĪDZ ŠIM PAVEIKTAIS

Pirmā ugunsdzēsības lidmašīnu un helikopteru flote tika izveidota maijā, tieši pirms 2019. gada meža ugunsgrēku sezonas.

Ar šīm rezervēm ES spēj ātrāk un visaptverošāk reaģēt uz krīzes situācijām. Tas ir kā drošības tīkls gadījumos, kad valstu kapacitāte ir teju izsmelta un Eiropas civilās aizsardzības rezerve nav pieejama.

rescEU papildina valstu civilās aizsardzības centienus. Tas ir īpaši svarīgi gadījumos, kad ar vienādām katastrofām vienlaikus saskaras vairākas valstis, līdz ar to nespējot sniegt savstarpēju palīdzību.

Līdz šim sešas valstis (Horvātija, Francija, Grieķija, Itālija, Spānija un Zviedrija) savu aprikojumu, tostarp ugunsdzēsības lidmašīnas un helikopterus, ir darījušas pieejamu rescEU flotei.

1 Avots: Eiropas Meža ugunsgrēku informācijas sistēma.

SPĒCĪGĀKA ES CIVILĀ AIZSARDZĪBA

ES civilās aizsardzības mehānisma modernizācijas rezultātā ir uzlaboti un pastiprināti visi Eiropas Savienības katastrofu risku pārvaldības komponenti.

Līdztekus rescEU izveidošanai, jaunie noteikumi arī veicina valstu kapacitāti un atbalsta prevencijas un sagatavotības pasākumu īstenošanu iesaistītajās valstīs.

ES ir arī palielinājusi finansiālo atbalstu Eiropas civilās aizsardzības rezervē reģistrētajai kapacitātei. Šī 2013. gadā izveidotā rezerve uzlabo paredzamību Eiropas reaģētspējā uz katastrofām, nodrošinot, ka pēc iespējas plašāka kapacitāte ir pieejama vēl pirms katastrofas iestāšanās. Finanšu atbalsts ir izmantojams kapacitātes pielāgošanai un atjaunošanai, kā arī operatīvo izmaksu (ES ietvaros) un transporta izmaksu (ārpus ES) segšanai, nosūtot resursus ES civilās aizsardzības mehānisma ietvaros.

Jaunizveidotais Eiropas Civilās aizsardzības zināšanu tīkls ir platforma civilās aizsardzības ekspertiem un ārkārtas situāciju vadībā iesaistītajiem zināšanu, labās prakses piemēru un gūto mācību apmaiņai. Ar šo tīklu ES plāno stiprināt tās Eiropas katastrofu risku pārvaldību.

Modernizētajā ES civilās aizsardzības mehānismā arī ir uzlabotas un vienkāršotas administratīvās procedūras, lai palīdzība ātrāk nonāktu pie tiem, kam tā ir nepieciešama.

rescEU NĀKOTNĒ

rescEU sākotnējais pārejas periods ilgs līdz 2025. gadam. Tiks pievienota papildu kapacitāte un resursi, lai izveidotu rezervi reaģēšanai uz dažāda veida katastrofām, tostarp ārkārtējiem medicīniskiem, bioloģiskiem, radioloģiskiem, ķīmiskiem un kodolincidentiem.

rescEU vēl vairāk stiprinās ES spēju novērst katastrofas, sagatavoties un reaģēt uz tām. Solidaritātē balstītā Savienībā tas nodrošinās, ka neviena valsts grūtā brīdī netiek atstāta viena.

Vairāk informācijas

[https://ec.europa.eu/echo/
ECHO-COMM-CP@ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/echo/ECHO-COMM-CP@ec.europa.eu)